

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . " 2.—
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1.70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeren popust.

Paročna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 2) vin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 40 vin.

Izhaja vsak dan, izvenimati ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani

Rumunija na razpotju.

Odkar si je Rumunija po drugi balkanski vojski prisvojila odločilno vlogo na Balkanu, je postala skoro evropska velisila, tako zelo se pulijo za njeno prijateljstvo trozveza in sporazum. Skoro ves čas, odkar obstoja rumunska kraljevina, je stala nas trani trozveze, zlasti še po letu 1877., ko so ji Rusi odvzeli bogato Besarabijo. Danes se je pa jeziček na rumunski tehnični pomembnosti prenašal od trozveze proč na rusko stran.

Koliko je tej premembi pripomogel popolnoma predrugačen položaj na Balkanu in koliko je je treba staviti na rovaš avstrijske vnanje in notranje, zlasti ogrske politike, o tem smo že pisali dovolj in razpravljalo se je vse malenkosti v delegacijah z natančno vestnostjo. Poštena narodnostna politika bi bila še danes pri nas mogoča, če ni prepozno, in gotovo je, da bi Avstrija, v kateri bi vladal pošten in zdrav političen zistem, imela veliko privlačno silo na sosedne države. Žalibož je pri nas navada vedno obstati na sredi pota. Lep začetek pravične politike se je začel v Galiciji, kjer so Rusini — seveda ne iz ljubezni Poljakov — dobili lepe pravice, do katerih jim je pripomoglo spoznanje, da prav nič ne škoduje naši državi, če tudi Rusini zunaj naših mej rajši gledajo na Galicijo kakor pa na sever. Toda to spoznanje ni segalo preko Karpatov. Dobro je bilo le toliko časa, dokler se je šlo za Poljake, na katerih račun se je poljsko-rusinska sprava sklenila. Kakor hitro pa je bilo treba začeto pot nadaljevati na mažarske, oziroma pri nas na nemške stroške, takrat se je pa ves patriotizem, na katerega so Nemci in Madjari apelirali pri Poljakih, razkadil v prazno meglo in voz je obstal na sredi pota. Posledice se že kažejo; na rumunski meji je treba graditi trdnjave in pomnoževati garnizije, na jugu nihče ne ve, kaj bo, in proti Lahom — no, kaj bi govorili! Vsaj vemo.

To niso ravno lepi rezultati. A državna oblast pravi, da je treba počakati, kako se bodo stvari razvile. Če je to čakanje opravičeno, to je dvomljivo; narodnosti pač lahko čakajo, a država? Pameten politik ne čaka, ampak poseže s krepko roko v razvoj stvari in jim dá svoj pravec, o katerem ve, da je mogoče in koristen — čemu torej čakati? Ali je res treba poloma?

To so stvari, katere vidi in pozna cel svet, samo pri nas tišče noji glavo v pesek. Angleži, ki po navadi razpolagajo z dobrimi državnimi zmoglostmi, priznavajo glasno, kako velika moč tiči v monarhiji, povedo pa tudi, da je ta silna moč izgubljena ali vsaj samo latentna energija, katerega se troši za vzdrževanje nenaravnih političnih razmer in za nevzdržljivo prevlast dveh in manjšini se nahajajočih narodov nad večino. Moža pa, ki bi hotel to kvarno razmerje ne samo v teoriji pripoznati, ampak bi imel tudi pogum, to razmerje uničiti in iz pravega spoznanja izvajati tudi potrebne posledice, takega moža pa danes še nimamo, in kdo ve, če bo prišel! Mogoče ga bodeta prinesla čas in — sila!

Zato bi bilo v interesu ne samo monarhije, ampak cele trozveze, da se kurz naše narodnostne politike popolnoma izpremeni.

Rumunskega kralja bo obiskal ruski car v spremstvu svoje rodovine in ruskega vnanjega ministra. V Konstanci se pojde za veliko odločitev. Da je rumunski kralj sam v svojem srcu še vedno zvest trozvezi, je sicer mogoče in prav lepo; a kaj pomenja danes monarhična politika? Velik faktor je to sicer še vedno, a ne več edino odločilen kakor nekdanj. Danes imajo tudi narodi besedo — kakšne besede imajo Rumuni za nas, to pa so jasno pokazali dogodki nedavne preteklosti, katerih ne smemo podcenjevati.

Rusija in Rumunija imata sicer res precej nasprotujočiji si interesov, a tudi mnogo skupnih. Na potu do Carigrada leži Rusiji Rumunija, ki to pot lahko dobro

ovira, a zadržati je ne more; sama gotovo ne. Želja za morjem in po prostem izhodu na svetovni trg skozi Dardanele je pa obema državama skupna! In če pogledamo nekoliko po svetu naokrog, če vpoštemo, kako veliko vlogo igra v politiki vseh velesil neovirana pot po morju, potem ne bo težko sklepati, da bodo ruski in rumunski gospodje v Konstanci tudi o Dardanelah eno rekli, in ta mala, pa velevažna morska ožina zna danes ali jutri obe državi prav tesno združiti. Ves promet z ruskim žitom je skoro navezan na Odeso, to je na Dardanele, ravno tako pa tudi rumunska trgovina; ali je čuda, da obe državi ob Črnem morju upirata svoje oči poželjivo v Carigrad? Računa pa ob času likvidacije ne bo plačala samo turška država, plačevali ga bomo več ali manj tudi mi. Proste Dardanele pomenjajo za vso sredozemno politiko nov položaj; ustvarjen sicer še ne bo kmalu, a že samo želja po njem je vznemirljiva.

CESARJEVO OZDRAVLJENJE.

Cesar je zopet popolnoma ozdravel in je ob tej priliki odlikoval osebe, ki so imele ob njegovi bolezni z njim opraviti. Osebnega zdravnika tajnega svetnika dr. Kerzla je povišal za viteza, dvornemu svetniku prof. dr. Ortnerju je podelil Leopoldov red, izjavil svoje priznanje ravnatelju dvornega gospodarstva dvornemu svetniku Prziškesmu in podelil red železne krone III. vrste ravnatelju dvorne lekarne vladnemu svetniku Kellerju.

ZAHVALA ZA ODLOK PO § 14.

Prvi predsednik najvišjega sodnega dvora baron Ruber je pisal justičnemu ministru dr. pl. Hohenburgerju pismo, v katerem se zahvaljuje za odredbo, s katero se postopanje v civilnem postopanju olajša.

OBISK NEMŠKEGA CESARJA V KONOPISTU.

Danes ob 9. dopoldne se je pripeljal cesar Viljem z dvornim vlakom čez Prago v Benešev, kjer ga je sprejel nadvojvoda prestolonaslednik s svojo rodbino in z dostojanstveniki. S kolodvora se je cesar Viljem z avtomobilom odpeljal v Konopiš. Sprejem je bil nad vse sijajen. V soboto ob 10. uri 50 minut zvečer se cesar Viljem odpelje nazaj v Nemčijo. Oficielno se zatrjuje, da si hoče cesar Viljem ogledati le krasne konopiške parke, a ker spremelja cesarja Viljema tudi nemški državni tajnik, veliki admiral v. Tirpitz, sodijo, politični krogi, osob. inozemski, da gre morebiti za sklepanje mornariške konvencije med obema državama, kar je precej verjetno. Zadnjič sta se sestala, kakor znano, pred kratkim cesar Viljem in naš prestolonaslednik v Miramaru, ko se je prej sestel nemški cesar z našim cesarjem in z italijanskim kraljem. Od takrat sta se sestala Berchtold in Di San Giuliano v Opattiji, cesar Viljem je konferiral z Venizelosom in z dr. Streitom na Krku.

MLADOČEHI IN ČEŠKI SOCIALNI DEMOKRATI

se, kakor poroča »Samostatnost«, pogajajo o kompromisu za nove državnozbornske volitve, ki jih pričakujejo februarja 1915. Gre za podporo ob ožjih volitvah.

SPRAVNIH POGAJANJ MED NEMCI IN ČEHI

15. t. m. v palači grofa Nostitza v Pragi se udeležijo tudi češke radikalne stranke.

NOVO FRANCOŠKO MINISTRSTVO

bo imelo hude nasprotnike. Jaurès se že pripravlja na boj proti Ribotu. V lastnem taboru se že tudi pojavljajo nasprotniki triletne vojaške službene dobe. Ribotovo ministrstvo namerava še naprej gojiti in poglobiti zvezo z Rusijo.

DI SAN GIULIANO O RAZMERJU Z AVSTRO-OGRSKO.

Avstrija in Italija se vnovič sporazumeli.

V seji italijanske zbornice 10. t. m. je odgovarjal italijanski zunanji mini-

ster na interpelacijo o znani aretaciji polkovnika Muricchia. Ponovil je, kar so že časopisi o tem dogodku pisali kakor tudi, da sta dala albanski knez in albanska vlada zadoščenje. Minister smatra, da je Muricchio nedolžen. O razmerah med Italijo in Avstro-Ogrsko je opozarjal di San Giuliano na svojo izjavo dne 26. majnika o dogovoru glede na Albanijo. Po dogodku z Muricchiom sta se obe vladi sporazumeli v sledečih točkah:

1. Agentom v Albaniji se istočasno kategorično naroči, da naj složno postopajo in se jim ponove znane smeri politike, ki jo obe vladi zasledujeta.

2. Stori se, kar je mogoče, da se vzdrži vlada princa Wleda.

3. Ogibati se je vsega, kar bi dejansko ali navidezno pomenjalo odlikovanje Italije ali Avstrije in se nasproti mednarodni kontrolni komisiji zavzame največja obzirnost.

4. Ostale štiri velesile se naprosijo, da naj prej ko mogoče odpošljejo po eno vojno ladjo v Drač.

5. Povzročiti je treba, da vse velesile državam, ki meje ob Albaniji, odločno izjavijo, da se Evropa složno drži sklepov londonske konference, to je integritete, nevtralnosti in neodvisnosti Albanije. Neobhodno potrebno je, da se razni dogodki v Albaniji mirno presoajo.

DEMONSTRACIJE SUFRAGET.

Dne 10. junija ob 8. uri 30 minut so pripravile v Londonu sufragete izprevid, da korakajo pred parlament. Preden se je pričel izprevid pomikati, je voditeljica Silva Pankhurst nagovorila razburjene demonstrantke: »Ne vem, če preživim nočejšnji večer, a na drugem svetu vsaj ni zaporov in stradalnih stavk.« Izprevid se je začel nato pomikati naprej. Pred njim so nesli v nosilnici Pankhurstovo. Čez 15 ali 20 minut so se navalili policisti na demonstrantke. Vnel se je hud boj. Policisti so aretirali Pankhurstovo, ki je padla iz nosilnice na tla in se je hudo branila. Posrečilo se ji je, da je policiji zopet ušla. Kralj Jurij je dne 10. t. m. zaslal notranjega ministra Mac Kenno, da se z njim posvetuje o sredstvih proti sufragetam. Burney Jones objavlja pismo, v katerem zahteva, da naj puste sufragete v zaporih, da umro vsled lakote. Odkar je videl v narodni galeriji dve od sufraget zrezani sliki, je nasproti njim vse simpatije izgubil, ker spadajo v zapor ali v norišnico (v norišnico).

Splošna stavka in nemiri v Italiji.

Krvavi izgredi ob pogrebu žrtev v Jakinu.

Jakin. Pogreba žrtev 9. t. m. se je udeležilo več tisoč oseb. Na Corsu Vittorio Emanuele je pri nekem oknu gledal pogreb neki gospod z gorečo smodko. Množica je hrupno demonstrirala. Pogreb se je ustavil. Ranjenih je bilo več oseb. Ko se je nadaljeval pogreb, so padli strelji iz revolverjev. Množica je streljala na okna stanovanja dr. Marchettija, ker je mislila, da je tam padel prvi strel. Pogreb se je zopet ustavil. Dve krogli sta ranili dr. Venitea, ki je gledal skozi okno. Dne 10. t. m. je bilo v Jakinu mirno. Dva vlaka so ekspedirali, a morala sta se vrniti, dasi so ju vojaški stražili, ker so stavkujoči progo na več mestih poškodovali. V Jakinu so došle tri križarice in dva torpedna rušilca.

Krvavi boji v Parmi.

Dne 10. t. m. so v Parmi vojaški večkrat rabili orožje, ker so jih stavkujoči s kamni obmetavali. Demonstranti so izkušali zapreti Ponte di Mezzo. Metali so na orožnike in vojaške kamenje in so obkolili v Via Garbese neko hišo, v kateri stanujeta dva častnika, ki sta večkrat slepo ustrelila, nakar so prihiteli vojaški, ki so razkropili demonstrante. Več oseb so aretirali, ranjeni so bili tudi nekateri orožniki in vojaški.

Protidemonstracija v Florenci.

V Florenci se je 10. t. m. priredila demonstracija proti nasilnostim stavkujočih. Vsak vojaški oddelček, ki so ga srečali, so demonstranti pozdravljali s klici: »Zivio Italia! Zivio armada!« Pred prefekturo so priredili ovacijo kralju.

V Imoli.

je množica razdrla na železniškem tiru tračnice, da je preprečila dohod vlaku iz Bologne.

Konec splošne stavke.

Tajnik splošne delavske zveze je 10. t. m. vsem zvezi pripadajočim delavskim zbornicam naročil, da naj splošno stavko pred polnočjo ustavijo.

Zaprth

je bilo, kakor se iz Rima uradno poroča, radi nemirov nad 600 oseb. Vsi zapori so prenapolnjeni.

Podrobne slike sindikalističnega gibanja. — Železničarji nameravajo stavkati. — V Turinu 5 mrtvih, 80 ranjenih. — Splošna sabotaža.

Parma, dne 11. junija (zjutraj). Nad mestom in vso okolico je razglašeno obredno stanje. Močne kavalerijske čete in infanterijski oddelki razganjajo številno, po ulicah zabarikadirano množico. Kavalerija napada demonstrante, ki kliče naprenehoma: »Proč Savoia!« Na več krajih so postavljene barikade, na katerih plapolajo rdeče zastave. Ponoči je bil mir. Včeraj popoldne je razgrajajoča množica porušila neko kapelico na mostu reke Mezzo. Podobe in svetnika je množica razbila in pometala v vodo. Po tem vandalskem činu so demonstranti, tuleči in besneči, zanetili ostanke starodavne kapelice, ki je bila zgrajena leta 1732.

Piacenza, 11. junija. Včeraj ponoči so demonstrirajoče množice uprizorile dinamični napad na železniški most, ki vodi čez reko Ardo pri postaji Fierenzuola. Most je pol kilometra oddaljen od postaje. Detonacija dinamita je bila grozna. Polovica mostu je bila povsem porušena. Železni kosi so leteli visoko v zrak. Nevarnost je bila velikanska, kajti ravno takrat je prihajal neki tovorni vlak iz Bolonje. Bombni napad je bil namenjen brzovalaku Milan—Rim, a je k sreči preje odšel. Uprizoritelji so neznani.

Bolonia, 11. junija. Splošno stavko so tudi proglasili poštni uslužbeni. Trgovina počiva. Trgovci imajo ogromno škodo. Do resnih spopadov je prišlo med socialisti in nacionalisti, kateri so priredili protidemonstracije. Socialisti nočejo odnehati in nadaljujejo stavko.

Milan, 11. junija (zjutraj). Demonstrantje, zlasti sindikalisti, uprizorjajo čim pogostejše napade na posamezne vlake. Nekateri vlaki, zlasti oni iz Rima, prihajajo na milansko postajo s povsem razbitimi šipami. Po tiskarnah so po malem pričeli z delom, toliko, da morejo izhajati časopisi. Včeraj ni izšel noben list.

Milan, 11. junija. Po malem pričrenja stavka železničarjev. Vlaki jako neredno prihajajo. »Secolo« poroča iz Bolonje, da je železniška služba med Bolonjo in Jakinom popolnoma suspendirana, ker je na več krajih proga znatno poškodovana. Tudi beneški vlaki imajo znatno zamudo.

Milan, 11. junija. Zaradi splošne stavke so vsa gledališča popolnoma zaprta. Vsi zaporji so napolnjeni demonstrantov. Skupno jih štejejo okoli 650. Sinoči na podvečer so spremljali civilni redarji okoli 131 aretirancev. Ko so šli po ulicah, so se nudili grozni prizori. Starši aretiranih, zlasti matere in druge ženske so jokale, obenem je množica zagnala glušeč krik. Neka žena, videča svojega sina med eskorto, je kakor divja klicala: »Moj sin, moj sin je dober! Ma ni napravil nič slabega! Nič zlega!«

— Množica je redarjem klicala: »Podleži! Podleži!«

Benetke, 11. junija. Tu gre delo redno dalje. V gornjem delu beneške provincije je sindikalistično gibanje povsem neznatno. Nikjer ni prišlo do nikakih izgrediv odnosa stavke.

Konflikti med posameznimi delavskimi organizacijami.

Milan, 11. junija. Sekretariat splošne delavske konfederacije v Rimu je sklenil prenehati s splošno stavko, ki bi se imela končati o polnoči. Milanski izvrševalni odbor »Delavske zbornice«, kjer prevladujejo sindikalistični nazori, se je temu sklepu odločno uprl in izdal oklic, v katerem pozivlje vse organizirano in drugo delavstvo vztrajati v splošni stavki. Zveza italijanskih sindikalistov tudi odločno protestira proti gorenjemu sklepu.

Turin, 11. junija. Demonstracije v Turinu so zadobile naravnost značaj vandalizma. Divje množice pobijajo in razbijajo vse, kar jim pride pod roke. Na več krajih so postavljene barikade, sestavljene iz tramov, voz in drugih predmetov. Velebesni so bili spopadi med kavalerijo in demonstranti. Dosele je pet mrtvih, med njimi en kavalerist in 80 težko ranjenih; ranjenih je dalje 10 pešcev, 12 kavaleristov in 27 karabinerjev. V mestu vlada obsedno stanje. Ko je bil ranjen neki kavalerist s kamnom, ki so ga položili na nosilnico, da ga prenese v bolnišnico, ga je množica pretepla. Na sanitetno osebo in na ranjence so metali kamenje. Kavalerija je šele razkropila demonstrante. Pred Tomažovo cerkvijo so razbili neko Marijino sliko. 60 demonstrantov so zaprli.

Protigrško gibanje v Bulgariji.

Dne 9. t. m. je gruča makedonskih beguncev, ki so v nekem grškem prenočišču hoteli prenočiti, nameravala odstraniti s sten grške slike, a lastnik se jim je uprl. Policija je izgrede preprečila. Dogodek je pa povzročil, da so se begunci zbrali in demonstrirali proti Grkom ter odstranjali grške napise. Ranjenih je bilo več policistov. Ob 11. uri ponoči je bilo v mestu mirno. Šest demonstrantov so zaprli. Vlada je sofijskega policijskega prefekta odstavila, ker ni pravočasno preprečil, da je mogla množica zasesti grško cerkev. Bulgarska vlada se je upravičila in najbrže tudi povrne Grkom nastalo škodo. V Burgasu so demonstranti razbili dne 8. t. m. šipe neke grške kavarne in oplenili hišo nekega grškega državljanja.

× × ×

Grki so v Makedoniji pogrcili vse bulgarske cerkve in šole ter pregnali bulgarske duhovnike in učitelje, sežgali cerkvene in druge knjige. Med tem časom so pa Grki v skrajno tolerantni in miroljubni Bulgariji uživali popolno svobodo in enakopravnost. Naposled je pa mirna bulgarska kri zavrela. Bulgarsko ljudstvo je zasedlo skoraj vse grške cerkve in šole v Bulgariji. Vse se je izvršilo brez kakih posebnih neredov ali pobojev. Opozicija pozivlje bulgarsko vlado, naj sama vzame vso zadevo v roke ter poskrbi, da ne bodo zaradi tega trpeli makedonski Bulgari. Grki bodo brez dvoma zagnali velik hrup ter po svoji navadi lagali in varali časnikarje z lažnjivimi poročili.

Mednarodna enketa o balkanskih grozovitostih

Je svoje delo pred par tedni dokončala. Gradivo bo natisnjeno v posebni knjigi, ki pa ni še izšla. Posamezne časnikarske vesti o rezultatu preiskave so po večini tendenciozne, a toliko je gotovo, da je preiskava dognala nepopisne grozovitosti Grkov. Grško časopisje že par tednov piše proti mednarodni enketni komisiji ter ji očita pristranost in nevednost. To je pač najboljši dokaz, da so grška grozodejstva in grške laži razkrinkane. Mednarodna komisija pač nima nobenega razloga za pristranost proti Grkom, za katere so se velešile in evropski časopisi že tolikokrat preveč zavzeli.

Cerkveni vestnik.

Vič. — Antonova nedelja. Častivcem sv. Antona sporočamo, da se bodo tu prihodnjosti, to je Antonovo nedeljo vršile pobožnosti v sledečem redu: Ob 5. uri zjutraj bo sv. maša s pridigo. Ob 6. uri bo farno opravilo s govorom. Ob tri četrti na osmo uro je sv. opravilo samo za šolsko mladino. Ob 9. uri bo govor in slovesna sv. maša. Popoldne od 4 do 5. ure bo molitvena ura pred sv. R. T. Ob 5. uri bo govor in pete litanije. Govor bo imel vneti častivec sv. Antona g. dr. Jerše. Ob 6. in 9. uri zjutraj ter ob 5. uri popoldne bo darovanje za cerkvene potrebe. Te so zlasti zdaj narasle, ko se cerkev slika in bo dobila lepo, novo lice. Prosimo častivce sv. Čudodelnika, da bi to vpoštevali zlasti pri darovanju in prispevali po svojih močeh v

pokritje velikih stroškov pri slikanju cerkve.

Dnevne novice.

+ **Čudni nazori ljubljanskega župana.** Poročilo o reviziji ljubljanskega mestnega gospodarstva, ki ga je prinesel »Slovenec« po podatkih, ki si jih je naše uredništvo pridobilo iz zanesljivega vira, je vzbudilo velikansko senzacijo. Naši podatki so popolnoma zanesljivi — to bodi pribito radi poskusov, ki jih dela sedaj ljubljanski župan, da bi uničevalni vtis teh razkritij oslabil. V »Narodu« je začel župan dr. Iv. Tavčar odgovarjati na naše poročilo, kakor sam pravi, zato, »ker bi se drugače mislilo, da na magistratu ničesar odgovoriti ne morejo«. Torej nekaj morajo odgovoriti, karkoli, samo da se ne bo mislilo, da nimajo več sape. Temu motivu primeren je tudi odgovor županov. Župan se hudeje nad »prečudno revizijo«, nad »nepostavno revizijo«, ki je »vtikala svoj nos v vsako zadevo«; revizijsko poročilo je po mnenju ljubljanskega župana »nezdrave razsežnosti«, »strankarski političen spis«, ki se »odlikuje po dolžni morske kače, kar je pri stvarnem in resnem revizijskem poročilu sploh nemogoče«. Dalje očita reviziji »nedostojnost« in »perfidnost«, »nepošteno nelojalnost«. Revizijska komisija se naj — po mnenju ljubljanskega župana — sramuje! Revizijska komisija se »osmeli zastrupiti javnost!« Že iz take pisave županove se vidi, koliko je bila ura na magistratu. Če ljubljanski župan tako odgovarja, le priznava, da mu je bila revizija potrebna, ker on sam se je pokazal nesposobnega, da bi spravljal občinsko gospodarstvo v red. Čisto napačne pojme o reviziji ima župan, ki piše, da se je radi deiravdacij podala revizijska komisija na magistrat. To ni res. Revizijska komisija se je odposlala zato, da pokaže, kaj treba reformirati na magistratu, da se spravi gospodarstvo v red. Veliki nered, ki se je našel, mora biti popravljen, in sedaj nastopi dolžnost ljubljanskega župana in večine občinskega sveta, da pokaže, ali je sposobna reforma izpeljati ali ne. Deželni odbor je pokazal rane, ozdraviti jih mora občina sama! Ali je v posameznem slučaju kvalificirati nerednost kot deiravdacijo ali ne, to preiskati je sedaj dolžnost župana. Deželni odbor ni zato tukaj, da bi krivce lovil, to naj le drugi opravijo, ki nosijo odgovornost. Župan je dolžan vsak slučaj posebej, ki ga je odkrila revizija, preiskati in iskati krivca ter krivca tirati na odgovor. To je sedaj dolžnost županova, ne pa hudovati nad »nezdravo razsežnostjo« poročila. Sedaj mora dr. Tavčar pokazati, ali je kos situaciji ali ne. Če ni kos nalogi, ki mu jo je odkazal uspeh revizije, potem bo moral pač nositi posledice. Način, kakor je župan sprejel rezultate revizije, ne obeta mnogo dobrega. Dr. Tavčar naj pazi! Stvar je resnejša nego si on misli! S čenčami sedaj ne bo več opravljeno. Ljubljana potrebuje močnega in pametnega moža, da jo potegne iz močvirja.

+ **Papirnaté bombe** so za »Dan« razkritja uradne revizijske komisije o sramotnem liberalnem gospodarstvu na ljubljanskem magistratu. **Potvorjene knjige, potvorjene bilance, lažnjiva uradna poročila, protipostavno izžemanje hišnih posestnikov, zapravljanje davčnih denarjev in podobne reči** — vse to so za liberalce »malenkosti«, ki se povsod lahko primerijo. Ali je pri liberalcih povsod tako? Lepa družba! Kar se pa »papirnatih bomb« tiče, se bo že še pokazalo, koliko so vredne.

+ **Posredovalni uradi liberalcem** niso všeč. »Narod« se že zopet krega, ker je sankcioniran novi sklep kranjskega deželne zbornice, po katerem morajo vse občine imeti posredovalne urade. Posredovalni uradi so že doslej veliko dobrega storili. Mnogo pravih in preprečili in dovedli do sprave tožeče se stranke, ki bi bile sicer v slepi strasti svoje premoženje zapravdave. To pa liberalcem ni všeč, kajti pravdarstvo in liberalizem spadata skup. V deželnem zboru so liberalni odvetniki — slovenski in nemški — rohneli zoper posredovalne urade, kmečki poslanci so jim pa z dejstvi dokazali, da je vse njihovo očitjanje proti posredovalnim uradom neutemeljeno. Na tisoče in tisoče narodnega premoženja se je ohranilo v kmečkih rokah vsled občinskih posredovalnih uradov, če molčimo o veliki moralni koristi takih mirovnihih sodišč. To nasprotovanje si je treba zapomniti za bodočo volilno borbo, ko bo stranka liberalnih odvetnikov nastopala pod imenom »neodvisne kmečke stranke«. Takrat pokažimo te »neodvisne kmete« v pravi luči!

+ **Šukljeve cukrarne** — zmružile. Sobotni »Slovenski Narod« naznanja popolni fiasko akcije za ustanovitev sladovne industrije na Kranjskem, ki so jo začeli liberalci pod vodstvom bivšega deželne glavarja p. l. šukljeja. Nam je bilo od začetka jasno, da iz te z velikan-

skim tam-tamom začete kampanje nič ne bo, Resnični strokovnjaki so se pomilovalno smehljali naivnim potezam združenih liberalnih »industrialcev«. Motili jih pri »delu« nismo, in sicer načeloma ne, ker smo hoteli s tem manifestirati, da nam je prav, če pride kaj podjetja v deželo, naj si bo od katerekoli strani. Zase smo pa seveda bili na jasnem, da bo cele stvari konec v tistem trenutku, ko bo porabljenih tistih 7000 K, ki so jih podpisali kot ustanovne stroške. In res se je tako zgodilo. Za zabavo naših čitateljev pa še povemo, da sobotni »Narod« dolži »klerikalce«, da so zakrivali fiasko liberalnih cukrarn! Čudno, da ne trdi še, da so klerikalci porabili ustanovne stroške. Usoda cukrarn kaže z nova, da je vse za nič, kar pride od naših liberalcev.

+ **Kaj pa je s šukljegovimi sladovnimi tovarnami?** Tudi mi smo svoj čas prinesli nekaj reklamnih notic o akciji dvorne svetnika pl. šukljeta za ustanovitev sladovnih tovarn. Nekaj časa je vse molčalo, sedaj je pa »Narod« kar naenkrat začel vpiti, da so »klerikalci« ubili šukljete tovarne. Ker dobivamo večkrat vprašanja, v kakem stadiju se nahaja sedaj akcija za ustanovitev sladovnih tovarn, moramo izjaviti le to, da je ni nihče ubil, da pa od tistih reprezentacijskih ustanovnih shodov dalje, o katerih smo poročali, stvar ni prišla več do naše vednosti. Če »Narod« na tak nedelikatni način piše o akciji gosp. dvorne svetnika, jo pač s tem le on »ubija«. Nam se je vsa zadeva od začetka misteriozna zdelala, a mi smo molčali. Ubija jo definitivno sedaj »Narod«, ki umor podtika drugim.

+ **Leonova družba.** Premenjena pravila so že potrjena. Prihodnji teden se bo na podlagi premenjenih pravil vršil občni zbor, da se izvoli novi odbor. Po novih pravilih stoji na čelu L. D. odbor 21 članov, od katerih mora vsaj 10 bivat v Ljubljani. Novi odbor bo sestavljal podrobnejši književni program L. D. ter določil, kake publikacije se bodo izdajale.

+ **Nov pristojbinski zakon** je stopil v veljavo ter je že proglašen.

+ **Apostolstvo sv. Cirila in Metoda.** Letno poročilo pod naslovom »Kraljestvo božje na Vzhodu« je izšlo ter bo v kratkem razposlano. Letošnje poročilo je jako zanimivo. Pod naslovom »Domotožje« nam pesnik Silvin Sardenko pripoveduje zgodbo bosenske deklice Gjurginke Pavlovič, katere izpreobrnitev je povzročila veliko hrupa. Potem se vrstijo poročila iz Crngore, Bulgarije, Makedonije i. dr. Knjigo krasi sedem slik; med njimi sta dve sliki »Slovenčevega« dopisnika Ivana Boneva.

— **Most pri Sv. Janezu v Bohinju.** Ker je stari leseni most čez Savico pri Sv. Janezu doslužil in je postal že za promet nesposoben, se bo nadomestil z novim zidanim mostom. V sredo se je vršila komisijonelna obravnava. Deželni odbor je v sporazumu s c. kr. centralno komisijo za varstvo umetniških in zgodovinskih spomenikov, ki je prvotno hotela ohraniti leseni most, slednjič predložil projekt, ki odgovarja popolnoma potrebam novega prometa, pa tudi varuje pogled na starodavno cerkvico Sv. Janeza in se bo lepo podal v celo pokrajinsko sliko. Most bo železobetonske konstrukcije, od zunaj obložen z obsekanimi kamni, in bo tvoril s cerkvijo lepo celoto. Hkrati bo novi most primeren zaključek za veliko, od visokih gora obdano jezero in se bo mnogo lepše prezentiral od jezerske strani kakor sedanjí preslabotni objekt. Da ne bo cerkev izgubila na veljavi, se drži nivo mostu kar mogoče nizko. Novi most bo pomaknjen nekoliko proti jezeru, da se odstrani neprijeten ovinek, pa vendar ne toliko, da bi trpelo pristanišče na levem bregu. Z zgradbo mostu se takoj začne. Promet ne bo ustavljen, ker bo tudi med zgradbo še stari most služil prometu.

+ **Intronizacija solnograškega nadškofa dr. Kalnerja** se vrši v solnograški stolnici 5. julija. Knez nadškof dr. Kalner se pripelje v Solnograd dne 4. julija popoldne.

— **Častnim občanom občine Vodice** je bil imenovan č. g. Simon Žužek, duhovni svetnik in župnik istotam.

— **Gg. zaupniki v bližnji okolici Ljubljane**, ki bi imeli dobiti jutri vabila na slavnost 5. julija, dobe vabila tekoma prihodnjega tedna, ker iz Celovca še ni došlo nekaj pojasnil, ki so potrebna za natančen spored. Naj se kljub temu agitacija za slavnost takoj povsod razvije!

— **Glavne počitnice na ljudskih in meščanskih šolah.** Iz ministrskega predsedstva se poroča: Odlok naučnega ministrstva z dne 5. aprila 1912 odreja, da trajajo glavne počitnice na srednjih šolah in gotovih sorodnih učnih zavodih — razen nekaterih izjem — od 16. julija do 15. septembra, da pa odpade pouk lahko že deset dni pred glavnimi počitnicami v to svrhu, da se pridobi potreben čas za zrelostne vzprejemne in druge izpite. Za ljudske in meščanske šole je splošno določeno desetmesečno šolsko leto in dva meseca glavnih počitnic. Obenem je tudi do-

ločeno, da trajajo istočasno kakor na višjih zavodih, ako so v dotičnem kraju. V takih krajih trajajo torej glavne počitnice na ljudskih in meščanskih šolah istotako od 16. julija do 15. septembra. Izpitev in končnih šolskih del v takem obsegu kakor na srednjih šolah ni na ljudskih in meščanskih šolah, zato se doslej ni pokazala potreba, da bi se tudi na ljudskih in meščanskih šolah izvršil zaključek šolskega pouka že pred pričetkom glavnih počitnic. Važni socialni in pedagoški oziri govore celo za dosedanji čas počitnic. Pač pa se more ustrežiti željam onih družin, katerih otroci obiskujejo deloma ljudske ali meščanske šole, deloma pa srednje šole in ki žele, da zapuste njihovi otroci takoj po zaključku pouka na srednjih šolah mesto. Šolska vodstva ljudskih in meščanskih šol smejo na podlagi nekega odloka naučnega ministrstva v krajih, kjer so višji zavodi kot ljudska šola, dovoliti na prošnjo staršev ali njihovih zastopnikov, da smejo njihovi otroci izostati od pouka z onim dnem, ko se zaključijo šolski pouk na srednjih šolah. Šolska izpričevala se pošljejo na željo in stroške staršev po pošti.

— **Omnibuslinija Boh. Bistrice—Bohinjsko jezero.** Deželna zveza za tujski promet in turizmo na Kranjskem otvori tudi v letošnji poletni sezoni med Bohinjsko Bistrico in Boh. jezerom omnibuslinijo, ki prične voziti v nedeljo, dne 28. junija t. l. Omnibus bode vozil vsak dan trikrat na Bohinjsko jezero in bo odhajal iz kolodvora v Boh. Bistrici vsak dan ob 9. uri zjutraj, ob 3/4 na 11. dopoldne in ob 2. uri popoldne proti Bohinjskemu jezeru in bo imel sledeče postaje: Bistrica—hotel Sv. Janez—hotel Sv. Duh in končna postaja hotel Zlatorog. Ravno mimo teh postaj in po isti progi se bodo vračali omnibusi trikrat nazaj v Bistrico. Odhod iz hotela Zlatoroga ob pol 11. uri in ob 3. uri popoldne in ob 6. uri zv. Vozne cene so: Bistrica—Sv. Janez 60 h, Bistrica—Sv. Duh 70 h in Bistrica—Zlatorog 1 K. Ta komunikacijska zveza je gotovo velike važnosti za tujski promet v Bohinju in je posebno izletnikom in pasantom dana prilika se za jako nizko ceno pripeljati na divno Bohinjsko jezero. Tudi so posamezni bohinjski kraji in hoteli med seboj intenzivnejše zvezani. Za ljubljanske izletnike je ta omnibuslinija zelo prikladna in imajo gorenjski vlaki, ki odhajajo iz Ljubljane ob 6. uri zjutraj, dalje ob 6. uri 51 minut zjutraj in ob 11. uri 30 minut popoldne direktno zvezo na to omnibuslinijo. Tiskani vozni redi so afixirani v hotelih in gostilnah Jesenice, Bled in Bohinju.

— **Dve krasni umetniški trobarvni razglednici v spomin 500letnice vstolčenja zadnjega kneza v slovenskem jeziku na gosposvetem polju** je izdala »Slovenska Straža«. **Naročite takoj na dopisnicah več teh razglednic.** Naročila naj se naslove: Pisarna »Slov. Straže« v Ljubljani. Povsod razpošiljajmo te razglednice. **S tem da te razglednice takoj kupimo in razpošiljamo, podpiramo delo »Slovenske Straže« in ji budiemo novih prijateljev.** Cena posameznih razglednic je 10 h, če se jih naroči 50 skupaj, je 30 odstotkov popusta.

— **Smrtna kosa.** V sredo popoldne je v Novem mestu preminul dvorni svetnik Josip Gerdešič, predsednik okrožnega sodišča v pokouju. Bil je odlikovan z redom železne krone III. vrste, nadalje je bil pokojni častni meščan novomeški in višnjegorski. Dočkal je lepo starost 80 let.

— **Iz šmartna pod šmarno goro.** Nedeljska prireditve za javno telovadbo Orla ob njegovi petletnici je vrlo dobro uspela. Vse točke programa so se precizno izvršile. Množica naroda se je divila v prijetni družbi šmartinske mladine. Po govoru č. g. L. Turšiča, podpredsednika Zveze Orlav, katerega je zadnja v ta namen poslala v šmartin, je slavnostno razpoloženje priklopelo do vrha. Vse prizna, da tako prijetno še ni bilo pri nas nikoli. Le tako naprej, vrli mladeniči! — Novi čestni odbornik Fr. Juvan je prav srečno ponižal oba klanca pri vходу v vas. Zopet je prijazno lice pokazala nova cesta, katere se ni upal speljati doslej noben odbornik. Čast gospodu Juvanu. Priporočimo mu le še šolski vrt, ki se bo sigurno podiral, ako se ne podbetonira. Ta malenkost se gotovo izvrši. Novi čestni zakon je tudi zato dober, da so prišle nove, pomnožene moči v cestne odbore.

— **Slovensko katoliško akad. društvo »Dan«** ima za letni tečaj v sredo, dne 10. t. m., ob pol 8. uri zvečer svoj tretji redni občni zbor v društvenih prostorih.

— **Koncert prireditve v nedeljo, dne 14. t. m., kamniška podružnica »Slomškove Zveze«** v Kamniku, čegar čisti dohodek je namenjen za spomenik pesniku Medvedu. Iz prijaznosti sodelujejo č. gospod F. S. Finžgar (slavnostni govor), St. Premrl (spremljevanje na glasovir), Ad. Robida

(tenor-solo). — Z ozirom na dobrodelni namen je pričakovati obilne udeležbe. — Slovenci! Slovenke! Kdor more, v nedeljo v Kamnik. Vabimo! — Vstopnice se dobe v predprodaji gospoda Graška v Kamniku.

— **Dijaki c. kr. gimnazije v Kranju** prirede v soboto, dne 13. junija, ob 5. uri popoldne javni telovadni nastop na gimnazijskem dvorišču (v slučaju neugodnega vremena v gimnazijski telovadnici). Vstop prost. Prostovoljni prispevki za dijaško kuhinjo se hvaležno sprejemajo.

— **Zagrebski nadškof na Bledu.** Zagrebški nadškof dr. Ante Bauer namestila svoj enomesečni odpočitek prebiti na Bledu, kamor se je odpeljal 11. t. m. Stanoval bo v Pongratzevi vili. V Zagreb se vrne sredi julija, nakar se vrši slovesna nadškofova instalacija.

— **Zadeva dijaka Schäfferja,** ki je bojda nameraval atentat na bana Skerleca, se čimdalje bolj krči. Sedaj je sodna oblast ustavila postopanje tudi proti Viktorju Jureši in Marijanu Jakšiču, ki ju je bila policija po končani policijski preiskavi izročila državnemu pravdniku. Proti Jakšiču je sploh ustavljena vsaka nadaljna preiskava in so ga izpustili na svobodo, Jurišo so pa prepustili policiji v eventuelno uradno postopanje. Schäfferja so še nadalje pridržali v preiskovalnem zaporu.

— **Iz Belokrajine.** Včeraj, dne 9. t. mes., je bil v Črnomlju prvi semenj, kar teče belokranjska železnica. Prignalo se je mnogo živine in kupčija je bila vidno boljša nego drugokrat. Prišlo je več tujih kupcev, ki so nakupili precej živine in to po dobri ceni. Plačevali so po 80 h živo vago, kar se je zdelo ljudem v primeri s prejšnjim prav dobro. Železnica je odpeljala 40 parov volov s seboj, pitane in plemenske živine. Vidi se torej, da bo železnica jako zboljšala naše semnje. Upamo, da bo prihodnji semenj še boljši in nam privedel še več tujih kupcev. Sploh ima nova železnica prav velik promet, zlasti na črnomaljski postaji. Promet i osebn i tovorni je tolik, da dva postajna uradnika ne moreta več izhajati in bo v kratkem prišel še tretji. V Črnomelj prihaja mnogo posetnikov, zlasti iz novomeške strani. Vsem Belokrajina jako ugaia. Le čez draginjo nekega hotela precej zabavlja. Sicer pa se dobi pristno belokranjsko vino po 80 h liter v gostilnah Mat. Jos. Skubic, Jože Jerman, Miha Schweiger, v bližini novega mosta: Franc Jerman, dalje velika gostilna s krasnim vrtom g. Lončariča, prej Kožarjeva. V črnomaljski okolici je tudi še veliko dobrega vina na prodaj po nizki ceni. Dobbi se liter po 32 do 36 h. Gorenjci, ne pijte raznih tujih vin. Podpirajte domačo deželno! Pije se mnogokrat narejeno vino po visoki ceni, Belokranjci pa svojega naravnega vina ne moremo prodati. Res narobe svet. Sprožili so že naši vneti poslanci misel, napraviti vinski semenj. Prosimo, naj se to izvede, kajti prvo gospodarsko vprašanje naših vinorodnih krajev je prodaja vinogradniškega pridelka. Zboljšanje živinoreje in sploh kmetijstva bo potem veliko lažje. Vabimo torej v Belokrajino na obisk in na pomoč!

— **Nenadna smrt pred volilnim shodom.** Vpokojeni mornarični sluga Keržič se je minolo sredo zvečer podal k volilnemu shodu v puljskem Narodnem domu. Tik pred zborovalno dvorano se je pa od kapi zadet zgrudil mrtev na tla. Poklicani zdravnik je mogel konstatirati samo smrt.

— **Za romarski vlak** na Trsat dne 21. junija 1914 se dobijo vozni listi še do prihodnjega petka v župnišču pri Sv. Petru v Ljubljani in v prej navedenih prodajalnah. Kdor se želi romanja udeležiti, naj si pravočasno vozni list preskrbi. — Vodstvo.

— **Nesreča pri streljanju z možnarji.** Andrej Mavtinen, delavec v kamnolomu v Preserjih je na predvečer praznika streljal z možnarji. Prižigal je možnar s svečo, pri tem pa mu je strel puhal v obraz in oči in ga znatno poškodoval. Pripeljali so ga v deželno bolnišnico.

— **Nezgoda.** 11 letni posestnikov sin Rudolf Zabret v št. Petru na Krasu se je igral z neko posodo za karbid, na katerega je vlijl vode. Plin se je vžgal in mu puhal v obraz, vsled česar je dobil hude opekline. Pripeljali so ga v deželno bolnišnico.

Primorske vesti.

p Slovenski potniki — ponesrečeni na parniku »Empress of Ireland«. Tržaška podružnica družbe »Canadian Pacific« je dobila potom pomorskega kablja imenik vseh potnikov, ki so se nahajali na ponesrečenem parniku »Empress of Ireland«. Imenik je doslej še netočen, vendar že sedaj lahko posnemamo, da je bilo med potniki tudi več Slovencev, oziroma Hrvatov. Imena so naslednja: Frank Adamič, Grill Martin, Gregovich John iz Zagreba (rešen na parnik »Corsican«), Petrovič T., Pelan

M., Jelisavac Simo, Žerjav Fedora in več potnikov z imenom Zuk (Čuk). Podružnica »Canadian Pacific« dobi tekom prihodnjih dni točen zaznamek vseh potnikov s podatki njih rojstva, rojstnega kraja in domovinske občine. Med ponesrečenimi potniki je posebno veliko število Rusov.

p **Istrski hrvatski poslanec Milič ne more biti voljen?** »Piccolo« poroča iz Buzeta, da je izvolitev hrvatskega poslanca Miliča neveljavna, ker ni bil vpisan v nobenem volilnem imeniku. On je bil sicer vpisan v volilnem imeniku buzetske občine, proti čemur pa so Italijani vložili reklamacijo na okrajno glavarstvo v Kopru, ki je reklamaciji tudi ugodilo. Milič je vložil priziv na namestništvo, ki pa ga je odbilo. Vsled tega, in ker Milič tudi ni vpisan v nobenem drugem imeniku Istre, je izgubil pasivno volilno pravico v smislu istrskega deželnozborskega volilnega reda. Zato so bili vsi za Miliča dne 7. t. m. oddani glasovi neveljavni. Zato se bo morala vršiti ponovna volitev. — Tako poroča »Piccolo«.

p **Procesija presv. Rešnjega Telesa** se je vršila v Pulju nadvse sijajno kakor druga leta. Osobito je bil prizor ob morju sijajen, ko je stolni dekan blagoslavljal z Najsvetejšim morje in vojne ladje. Pri tem blagoslovu je oddala vojna ladja »Mars« 21 strelav iz topov. Procesije se je udeležila admiraliteta in generaliteta s častniki, predstojniki državnih in mestnih uradov s svojim podrejenim uradnimstvom in častni bataljon vojne mornarice z godbo, kateri je oddal po blagoslovljenju morja in vojnih ladij običajno »general de charge«.

p **Med procesijo okraden urednik.** Med glavno procesijo sv. Rešnjega Telesa je bil včeraj okraden urednik dunajske »Österr. Volkszeitung« Leopold Hofer. Ko je na Borznem trgu gledal procesijo, mu je neznani dolgoprstež izmaknil žepno zlato uro in verižico v vrednosti 140 K. Tatvino je prepozno opazil.

p **Tifus med tržaškimi mornarji.** Pri nekem mornarju parnika »Brünn« se je pojavil neke vrste tifus. Oddali so ga takoj v infekcijski oddelek bolnišnice pri Sv. Mariji Magdaleni. Sedaj so internirali več mornarjev, ki so imeli skupno stanovanje v nekem prenočevališču Starega mesta.

p **Šestkratni požar tekem 24 ur.** Na domačiji kmeta Parenzana v bližini Pirana je tekem 24 ur šestkrat izbruhnil ogenj. Prvič okoli pol 7. ure zvečer. Gorela je postelja. Ogenj so pogasili. Zatem se je pojavil rdeči petelin vsake tri ure do 7. ure zjutraj. Vsakokrat so ogenj z velikim naporom udušili. Domačinov se je lotil velik strah, ker niso znali, kdo jim zažiga. Slednjič so prijeli slaboumno, histerično domačo dekle Katarino Parenzano, ki je iz zabave zažigala očetov dom. Spravili so jo potem na varno.

VODITELJI VSTAŠEV OB SRBSKI MEJI.

»Berliner Tagblatt« poroča iz Drača, da se nahajajo voditelji vstašev z velikim delom svojih pristašev ob srbski meji blizu Debra.

Ljubljanske novice.

p **Opozorjamo na vrtno veselico šentpeterskega prosvetnega društva,** ki se vrši to nedeljo, dne 14. t. m. pri gosp. Flegarju nasproti dež. bolnice. Pri veselici sodeluje novoosnovani društveni orkester. Na vspeh je godba, petje, kupleti i. dr. Vabimo ljubljanske somišljenike k obilni udeležbi.

p **Ljubljanska državna policija** dobi vendar-le svoj statut ter bo odslej tukajšnje ravnateljstvo državne policije imenovalo stražnike. Doslej je bila tukajšnja državna policija popolnoma podrejena tržaški policiji, ki je za stražnike v Ljubljani zahtevala znanje italijanskega jezika! To sedaj odpade in bode za policijskega stražnika zadoščalo znanje obeh deželnih jezikov. Doslej so bili domačini zapostavljeni. Znano je, da je S. L. S. v deželno zboru in drugod uvedla tozadevno odločno akcijo, ki ima sedaj uspeh.

p **Posredovalni urad** se bo moral po sankcioniranem sklepu deželnega zbora vpeljati tudi v Ljubljani. To bo sicer povzročilo mnogo jeze pri gotovih gospodih, pa nič ne dene! Priporočamo v zgled posredovalni urad dunajskega mesta, ki ga je ustvarila krščansko-socialna stranka na predlog dr. Porzerja, ki je bil sam odvetnik, pa je vneto zagovarjal posredovalni urad. Če je bilo to mogoče izpeljati na Dunaju, tudi v Ljubljani ne bo več držal izgovor, da posredovalni uradi niso pripravljeni za mesta.

p **Osebna vest.** Minister za poljedelstvo je imenoval višjega agrarnega geometra I. razreda v Ljubljani gosp. Ivana Sirka za voditelja tehničnega oddelka pri goriški agrarni komisiji.

p **Ničmanova ustanova za eno revno vdovo** iz šentjakobske fare (120 K) je od vlade razpisana. Razglas je nabit na magistratu.

p **Prihod cirkusa Karl Kludsky.** V soboto, dne 13. t. m. prideta iz Celovca dva posebna vlaka cirkusa Karol Kludsky, katera pripeljeta s seboj potrebne priprave, kakor šotor, droge itd. v Ljubljano. Zidavo cirkusa, za katero vlada vsestransko zanimanje, opisuje sledeče: V petek, dne 12. t. m. zvečer se bo končala zadnja predstava tega podjetja v Celovcu. Neposredno po zadnji sliki nastopi približno 60 mož svoje določeno delo in ne da bi se menjala ena beseda, izginjajo posamezni deli eden za drugim iz površja in komaj po preteku ene ure dospe cel park vozov k izvoznemu prostoru, pri katerem delu pomagajo v nalašč za to dresirani sloni. Ob 3. uri zjutraj je ves material naložen in posebna vlaka pripravljena za odhod. Po prihodu prvega posebnega vlaka v Ljubljano izloži se takoj vozovi potom slonov in nato se takoj odpelje blago k stavbnemu prostoru potom špedicijskih konj, kjer se s postavitvijo takoj prične. Že po par urah zraslo bode celo mesto šotorov in popoldne ob 2. uri bo v toliko dokončano, da pridejo med tem došle živali vsaka na svoje določeno mesto. Prevoz živali iz kolo-dvora vršil se bo približno ob 2. popoldne ter cirkusko ravnateljstvo svari tem potom p. n. občinstvo, da se ne približa transportu slonov preblizu. Ob 5. popoldne končana bo cela instalacija. Z ozirom na dejstvo, da se že ob 7. zvečer otvori blagajna za prvo slavnostno predstavo, bi se skoro dvomilo, da je bila ta velikanska stavba, ki stoji slavnostno razsvetljena potom lastne elektrike razsvetljave, postavljena v par urah. V cirkusu se bode — sodeč po predprodaji vstopnic — zbrala velika množina ljudi — šotor ima prostora za 6000 oseb — in če se potem izvršnim umetniškim izvajanjem izraza priznanje v obliki aplavza, naj se pri tem ne pozabi, da je zaenem velikanskega napora, celo zgradbo v tako kratkem času postaviti in da je potrebno čisto izvanrednega delavskega osobja, dobro šolo do najmanjšega detajla in dobre organizacije, da se doseže svoj cilj. Priporočamo, da si vsak preskrbi vstopnico pravočasno v predprodaji, ki se vrši v trafiki gospe Češarkove v Šelenburgovi ulici. Otvoritevna predstava se vrši v soboto, dne 13. t. m. ob en četrtn na 9. uro zvečer. V nedeljo, dne 14. in sredo, dne 17. t. m. se vršita po dve slavnostni predstavi, in sicer ob 4. uri popoldne in ob en četrtn na 9. zvečer.

p **Tatova smola.** Brezposelni hlapec Jožef Očepek je v ponedeljek po raznih gostilnah popival ter prišel v polpijanosti na dvorišče tvrde »Balkan« in izmaknil tam stoječe kolo, s katerim se je odpeljal po Dunajski na Marije Terezije cesto. Mož je sicer vozil zdaj sem, zdaj tja, a ga poklicani stražnik kljub temu ni mogel dohiteti. Ko se je tako peljal po Marije Terezije cesti, sta prišla nasproti dva orožnika in ker sta videla hiteti stražnika za kolesarjem, sta ga prišla in izročila došlemu stražniku, da ga je aretoval.

p **Nesreča.** Lekarniški uslužbenec Ferdinand Germek je v sredo okoli 5. ure popoldne snažil izložbena okna lekarne gosp. Sušnika na Marijinem trgu. Pri tem mu je spodrsnila na trotoarju lestev, na kateri je stal, vsled česar se je oprijel velikega masivnega zlatega jelena, ki je bil nastavljen nad vhodom lekarne. Jelen pa se je odtrgal in je padel z Germekom vred na trotoar. Germek se je močno poškodoval na glavi in je obležal nezavesten. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

p **Izlet K. S. K. »Ilirija«.** V nedeljo, 14. t. m., se vrši v Gorici velika kolesarska dirka okoli goriškega Krasa. Ob tej priliki priredi K. S. K. »Ilirija« izlet v Gorico. Odhod točno ob pol 4. uri zjutraj izpred »Narodnega doma«. Vabimo vse kolesarje.

p **Nezgoda.** Hlapec Valentin Kuža je pripeljal danes dopoldne v Lichtenthurnov zavod voz opeke. Pri vrodu na dvorišče pa ga je voz pritisnil ob vrata, vsled česar je dobil tako hude poškodbe, da so ga morali prepeljati v deželno bolnišnico.

p **Umrli** so v Ljubljani: Vladimír Vrant, sin voznika električne železnice, pet dni. — Alojzij Tšcherne, posestnik-hiralec, 27 let. — Filip Pečelin, sin dninarice — hiralec, 19 let. — Lovro Capuder, sin tovarniškega delavca, 8 mesecev. — Karel Pipan, čevljarjev sin, 2 leti. — Antonija Topolovšek, šivilja, 21 let. — Marija Nevečny, žena železniskega kurjača, 31 let. — Leopold Žnidar, sin užitarja, 15 let. — Andrej Razpotnik, delavec v pivovarni, 46 let.

p **Kolo ukradeno.** Danes dopoldne je bilo iz dvorišča v semenišču ukradeno kolo Jožefu Sušniku, hlapcu pri gospodu Verbiču. Sušnik je šel v semenišče obiskat svojega brata. Ko se je čez nekaj časa povrnil, že ni bilo kolesa.

Zadnje vesti.

NEČUVEN NASTOP OKRAJNEGA GLAVARJA ZA NEMŠKO ŠOLO.

Ormož. Okrajni glavar Netolicka je predložil predlog za razširjenje nemške šole v Ormožu direktno deželnemu šolskemu svetu, namenoma preziraje pristojni okrajni šolski svet ormoški. Izvoljeni udje okrajnega šolskega sveta so kot protest proti tej nezakonitosti zapustili sejo, katera postane nesklepčna.

LAŠKA LIRA.

Trst. Lahi razglasajo, da je izvolitev dr. Miliča v buzetskem okraju neveljavna. To pa ne stoji. Pač pa je umljivo, zakaj bi Lahi radi razveljavljenje dosegli. Zato namreč, **ker so v tem okraju porabili največ tisoč lir iz Italije**, da hrvatskega kandidata vržejo.

GENERALNA STAVKA V ITALIJI.

Rim. Neštnevilne so bile aretacije povodom zadnjih nemirov. Listi objavljajo samo prilično statistiko. V Rimu je bilo samo tekom zadnjih dveh dni aretiranih nad 2000 oseb; zapori so bili nabito polni. Ranjenih je bilo okoli 100 demonstrantov. Zlasti mnogo redarjev je bilo ranjenih od strelav. — V Turinu je bilo 1200 oseb aretiranih.

Milan. Tekom prvega dne splošne stavke je bilo aretiranih nad 300 oseb. Ponoči od torka na sredo je bilo aretiranih 400 oseb. Drugi dan splošne stavke je bilo nadaljnih 200 aretacij. Splošno cenijo število aretirancev po vseh mestih nad 10.000.

Turin. Povodom včerajšnjih demonstracij je številna množica napadla v milanski ulici dva vozova, napolnjena z zabojci cigaret, vrednih 40.000 lir. Demonstrantje so vozova prevrnili in jih porabili za barikade. Cigarete deloma pokradli, deloma požgali.

Rim. V Rimu je splošna stavka povsem prenehala. V ostalih krajih je položaj neodločen, ker sindikalisti in anarhisti so za nadaljevanje stavke toliko časa, dokler jim vlada ne da popolnega zadoščenja.

NAPETOST MED GRČIJO IN TURČIJO.

Atene. Turške bande so se pojavile pred Ajvali nasproti otoku Mitilenu in nameravajo mesto napadati. Grški ministrski svet se je včeraj o položaju posvetoval in je grška mornarica dobila gotova povelja.

Atene. Venizelos je v zbornici izjavil, da bo Grčija razpolagala s pol milijonom armade.

PROTIGRŠKO GIBANJE V BULGARIJI.

Sofija. Množica je napadla kinematograf Grka Stavridisa in »Moderni kino« ter oba razdejala.

PAŠIČ OSTANE.

Belgrad. Pašić ostane s celim svojim ministrstvom.

RUSIJA RUJE NA BALKANU.

Berolin. Iz Carigrada prihajajo poročila, da Rusija dela za novo balkansko zvezo, po kateri bi Bolgarija dobila vzhodno Makedonijo s Kavalo, Turčija Kijos in Mitilene, Srbija in Grčija pa Albanijo.

VELIKA PONEVERJENJA V PARISKIH ELEKTRARNAH.

Pariz. Cela vrsta družb za proizvajanje električnega toka je prišla v konkurz. Deiničari so ovadili ravnatelje zaradi sleparije. Baje gre za poneverjenja šestih milijonov kron.

ARETOVAN MEDNARODNI PUSTO-LOVEC.

Pariz. Na kolodvoru Sv. Lazare so aretirali mednarodnega pustolovca Viljema Peterskreutza, roj. 30. jun. 1887 v Kolinu, ki so ga že dalje časa zasledovale nemške, angleške, francoske in italijanske oblasti zaradi pustolovčin in goljufive igre.

STAVBNI PODJETNIK KOT ROPAR.

Liberce. Danes se je pričela pred tukajšnjim porotnim sodiščem razprava proti 26 letnemu stavbnemu podjetniku Emilu Fügnerju, ki je 23. avgusta lani v Jablanici vdrl v blagajniške prostore tamošnjega hranilnega in posojilnega društva ter ugrabil torbo, ki je ležala na mizi blagajnika Karola Löbla in v kateri je bilo 50 menic za 20.000 K, 660 K in 262 mark 30 fenigov denarja ter 27 kuponov v vrednosti 150 K. Fügner je tudi streljal z revolverjem na blagajnika Löbla in ga lahko ranil na glavi. Fügner je težko ranil tudi knjigovodjo Hauptvogla in praktikanta Rösslerja, nakar je pobegnil, a so ga na ulici ujeli. Fügner je bil v velikih denarnih zadregah in si je hotel pomagati z ropom.

AVIATIK PADEL MED GLEDALCE.

Varšava. Med poletom je padel v Lodzu aviatik Vazilijev s svojim letalnim strojem med množico, ki je gledala njegove produkcije. Vazilijev je težko ranjen. Izmed gledalcev je bilo le osem oseb lahko ranjenih. Letalni stroj se je popolnoma razbil.

Štajerske novice.

š Smrtna kosa. V Kozjem je umrl ne-nadoma blagi mož-našinec Franc Klakočar, po domače Janžič, posestnik na Veterniku. Pred tednom je še bil zdrav na gostiji svojega sina. — Na Dolu pri Hrastniku je prominula sestrična tamošnjega župnika č. gospoda Vetrnika, mladenka Marija Turnšek. Ugrabila jo je jetika. Pogreb je v spremstvu č. gospodov duhovnikov vodil dekan iz Laškega č. gospod dr. Kruljc. — Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je umrla organistova mati Marija Pihlar. — Pri Sv. Benediktu je umrl od kapi zadet posestnik Andrej Zrnc. Kosil je na travniku svojega soseda. Rekel je koscem-tovarišem: Zapijmo si eno. V tem trenutku se je zgrudil mrtev. Zapuška ženo in 3 nedorasle otroke. — V Grajski vasi v Savinjski dolini je ugasnila luč življenja vrli ženi Jožefi Zupan, stari 65 let.

š Romarski vlak na Trsat bo priredila mariborska S. K. S. Z. dne 13. julija iz Maribora na Trsat. Natančneje glede sporeda in cen se bo še objavilo.

š V Gradec k usmiljenim bratom se je preselil umirovljeni vuzeniški dekan č. go-spod Franjo Jurčič.

š Velenje. Vsi, kateri se nameravajo udeležiti izleta orglarske šole iz Celja, naj jemljejo v pošte vlak, ki odhaja iz Celja ob pol 1. uri in se vrne ob pol 9. uri zvečer. Prijatelji slovenske pesmi, udeležite se v obilnem številu. Ob tej priliki se spomnite našega zavednega napredka Slo-venske Straže. Na svidenje!

š Liberalci mečejo zveste delavce na cesto. Iz Središča se nam poroča, da je vrgel tam nek liberalni kolovodja pridno knjigovodkinjo iz službe, ker je imela to kardinalno napako, da je bil njen oče »kle-rikalec«. Istotako je ta velikani odsvolil la-ni iz službe predelavca, ker je njegov sinček g. kaplanu ministriral, hčerka pa je bila članica dekliske organizacije.

š Abiturienti c. kr. gimnazije v Ma-riboru (pod »Dramatičnim društvom« v Mariboru) uljudno vabijo na predstavo, ki se vrši v »Narodnem domu« v Ma-riboru v nedeljo, dne 14. rožnika t. l., v prid dij. kuhinji pod pokroviteljstvom ravnat. g. dr. J. Tominška in svojega razrednika g. profesorja Fr. Jerovška. Uprizori se »Deseti brat«. Med odmori svira pomnožen dijaški orkester. Blaga-jna se odpre ob 7. uri zvečer. Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Vstopnina: Fo-teljski sedeži 2 K 30 h, sedeži I. do IV. vrste 2 K 10 h, V. do VIII. vrste 1 K 60 h, IX. do XII. vrste 1 K 10 h, stojišča 84 h. Dijaške in vojaške vstopnice 44 h. Na galeriji sedeži 80 h, stojišča 40 h. — Z ozirom na dobrodelní namen se prepla-čila hvaležno sprejemajo. — Predpro-daja vstopnic pri g. V. Weixlu, Glavni trg št. 22.

Pristopajte k „Jugoslovanski Strokovni Zvezi“!

Trgovskemu pomočniku

mešane stroke, dober manufakturst in Specerist, pridnega, treznega in poštenega značaja, želim do vel. srpana primerno službo poizvedeti. Sprejme se tudi takoj krepak

trgovski učenec

v trgovino mešanega blaga na deželi; kateri so že kaj učeni bi imeli prednost.

Vprašanja in ponudbe je poslati na naslov: P. T. 500, poštno ležeče pošta Radna, Dolenjsko.

Naročajte „Slovenca“!

1976

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem žalostno vest, da je naša iskreno ljubljena teta, trgovka s čipkami g.

Apolonija Margreiter

po daljši mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti v 78. letu svoje starosti danes zjutraj ob 5. uri mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne rajnice se vrši v petek, dne 12. junija 1914 ob 4. uri popoldan na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše se bodo brale v mestno župni cerkvi.

Blago pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

V Idriji, dne 10. junija 1914.

Žalujoci ostali.

ZAHVALA.

Za prijazne dokaze iskrenega so-čutja povodom smrti naše ljubljene hčerke

Anice

izrekam častiti duhovščini, snov. del. bralnemu društvu osobito pa ravnateljstvu c. kr. rud. dekliske šole za prijazno spremljevanje in ganljivo petje, kakor tudi vsem vdeležencem pri po-grebu najsrčnejšo zahvalo.

V Idriji, 8. junija 1914.

1979 **Matvez Moravec.**

ZAHVALA.

K nenadomestni izgubi naše iskreno ljubljene soproge, matere, gospe

Antoniije Senegačnik

za vse blage dokaze iskrenega sočutja se najtopleje zahvaljujemo. Posebna zahvala bodi izrečena vsem onim, ki so blago poko nico spremili k večnemu počitku.

Ljubljana, 12. junija 1914.

1984 **Žalujoci ostali.**

1978

Tužnim srcem naznanjamo pod-pisani v svojem in v imenu vseh sorodnikov žalostno vest, da je njih ljubljeni in nepozabni oče

Jožef Rozman

posestnik

danes dne 11. junija 1914 ob 5. uri zjutraj po kratki mučni bolezni pre-viden s svetimi zakramenti v 69. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Truplo dragega pokojnika se bo dne 13. t. m. ob 7 uri zjutraj v cerkvi Sv. Nikolaja na Boh. Bistrici blagoslovilo ter na pokopališču po-ložilo k večnemu počitku.

Maše zadušnice se bodo brale dne 21. t. m. v cerkvi Sv. Nikolaja.

Nemški Rovt pri Boh. Bistrici, dne 11. junija 1914.

Janez, Jakob, Jožef, Franc Rozman
sinovi.

Ivana Ravnik, Elizabeta Odar,
Marija Sušnik, hčere.

Starejša gospa išče pri boljši rodbini za sedaj ali pa za september

solnčno sobo

(brez oprave) in hrano. Prijazne ponudbe naj se pošljejo na upravo „Slovenca“ pod šte. 1980.

Kupim 6—10 mesecev starega

jazbečarja

(Dakelna)

rujave barve, ako mogoče pristne pasme. — Ponudbe pod šifro „Da-
kel“ poštno ležeče. 1981

Razpis ustanove za uboge vdove.

Na dan obletnice poroke Njene c. kr. visokosti gospe nadvojvodinje Marije Valerije je pri mestnem magistratu razdeliti 400 K med pet ubogih ljubljanskih vdov (to je vdov, ki imajo v Ljubljani domovinsko pravico).

Nekolekovane prošnje, v katerih je natanko navesti gmotne, zdravstvene in redniške razmere (dohodke, bolezni, število nepreskrbljenih otrok i. t. d.) je vlagati

do vštetega 11. julija 1914

na vložnem zapisniku mestnega magistrata.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 9. junija 1914.

Št. 11170.

Razglas.

V smislu § 7. zakona z dne 23. avgusta 1877 dež. zak. št. 14 oziroma točke II. zakona z dne 25. novembra 1880 dež. zak. št. 16 se naznanja, da so

imeniki volilnih upravičencev

iz kat. občine Trnovskega, Karlovskega predmestja, Gradišča in Štepanje vasi za volitev 2 odbornikov in jednega namestnika v

„Glavni odbor za obdelovanje močvirja“

sestavljani in se smejo od nedelje, dne 14. junija 1914 skozi 4 tedne v pisarni mestnega gospodarskega urada ob uradnih urah pregledovati in zoper nje vlagati ugovore.

O pravočasno vložnih ugovorih bo razsojal podpisani mestni magistrat.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 8. junija 1914.

RADIUM

STRAPAZ-IN TKANINE

tovarne B. SPIEGLER in SINOVI, Hronov

so izdelane iz najfinejše Amerika-preje ter so v lepoti in trpežnosti neprekosljive. Imajo prednost, da ostanejo v perilu snežnobeke ter so znatno cenejše kot konku-renčni izdelki. Dobivajo se v poljubni širjavi in debelosti za vsakovrstno živотно ali posteljno perilo v manufakturni trgovini

J. CIUHA, LJUBLJANA, Pod Trančo.

Zahtevajte vzorce za pralno preizkušnjo.

100 pristnih Indijancev

dospo šele s CHARLES-om

največje cirkuško podjetje!

Počakajte,

da vidite pristne Sioux Indijance, ki so jih dovedli v Evropo z ogromnimi težkočami in za ka-terih prevoz v inozemstvo je bilo treba plačati velikanse kavcije.

Počakajte,

ako nočete doživeti razočaranja in si želite za svoj denar pri-praviti resnično zabavo.

Počakajte,

da se prepričate o dokumentarno dokazani pristnosti Sioux Indi-jancev, ki dospo s Charles-ovim orjaškim cirkuškim podjetjem.

Mehikanci

traperji

farmovci

kowboyi

kowboyke